

# ГОЛОС України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 36 ◆ Четвер, 21 лютого 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

## ПІДПИСАНО ДОГОВІР МІЖ КАЗАХСТАНОМ І УКРАЇНОЮ



АЛМА-АТА. 20 лютого. Під час підписання Договору між Україною і Казахстаном.

Телефото КАЗТАГ — Укрінформ.

У Казахстані шанують і зберігають традиції. І не ще раз підтвердили урядові делегації двох республік, які розпочали день з покладання квітів до пам'ятника В. І. Леніну.

А головною подією стало підписання Договору між Українською РСР та Казахською РСР у Будинку дружби. Офіційні документи від імені народів України і Казахстану підписали Президент Казахської РСР Н. Назарбаєв і Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук. Вивчивши текст Договору, слід зазначити, що сторони, укла-

даючи його, спирались на Декларацію про державний суверенітет України та Декларацію про державний суверенітет Казахської Радянської Соціалістичної Республіки, підтвердивши права народів розпорядитись своєю долею та враховуючи зв'язки, що історично склалися між народами двох республік, традиціями взаємозбагачення двох культур. Вагаючи, що дальший розвиток і зміцнення відносин між Україною та Казахстаном відповідають ко-

рінним національним інтересам, сторони домовились укласти Договір. Вони визнають один одну суверенними державами. І зобов'язуються утримуватись від дій, що можуть завдати шкоди їх державному суверенітету.

Україна і Казахстан за Договором розвивають рівноправне співробітництво у галузях політики, економіки, культури, охорони здоров'я та інших, що сприяють розвитку двох народів. Договір укладеться стро-

мом на 10 років і підлягає ратифікації. Обмін ратифікаційними грамотами відбудеться у Києві. Договір, після набрання ним чинності, буде поданий до Організації Об'єднаних Націй для реєстрації та опублікування.

Після підписання Договору відбулася прес-конференція, в якій взяли участь і відповіли на запитання журналістів керівники двох республік.

(Звіт із прес-конференції читайте на 12-й стор.).



Щоб якось зарадити біді, Верховна Рада УРСР прийняла рішення про зупинення Чорнобильської АЕС. Тим часом, поки компетентна комісія уряду республіки працює над тим, як найкраще зробити це, «атомні коша», устережені здоровому глузду, дбають про реконструкцію енергоблоків. Оповідь про це — на 11-й сторінці.



Що-що, а пересаркати між собою люди як українці. Був би, як кажуть, що діпнти. А тва — і шипопізнано. Копи казаво кпн-нах повезло з дарованими квартирами, на превеликий жаль, у батьків столицного міста на істачисно владі законно розподілили їх між претендентами. І що да-пні! Відповідь на це запита-ння шукайте в матеріалі «Назорощі квартири, амі-щедому на 13-й сторінці».



Наша дитиність, як і на-трипшані благополуччя, на зникливі ні а кого захоп-лени. Отож, нія до теат-ри, хоч аніи де-не-де. А аме ак відважності сто побувати на анстаї, чути біді спринжати до сер-ця, як само. Отже, не по-решітесь і в нас півтрати. Яна наступна анстаї! [Жка 9-у сторінці].



# ВІСІВ, АЛЕ ЯКІ!

(Продовження.  
Початок на 2-й стор.).  
то, к ідеє союзового договору  
1922 года. Это я специально  
говорю для пламенно-  
го марксиста, уважаемого то-  
варща Дорогушова.

Третье — суверенным го-  
сударством име Союзу. Лю-  
ди должны иметь выбор. Под  
центром, в составе. Федера-  
ция, сотрудничество суверенных  
государств или спасение в  
одномку.

Если же наш Верховный  
Совет сегодня еще не гото-  
ва решиться на республикан-  
ский референдум, мы соглас-  
ны поддержать проект реше-  
ния, внесенный Президиумом  
Верховного Совета. И здесь  
я вынужден возразить ува-  
жаемому Александру Алек-  
сандровичу Морозу в том,  
что если будут эти две фор-  
мулировки, то, дескать, неде-  
мократично, нет формулировки  
вообще против Союза.

Простите, но мы будем про-  
водить референдум. По За-  
кону о выборах недостаточ-  
но считать и бюллетень,  
в котором не вычеркну-  
та ни одна из позиций. Бо-  
льшинство людей, которые  
самыми бюллетенями дей-  
ствитель и человек показыва-  
ет что он — вообще против  
любого Союза за Украину  
или Союз. Наша группа  
предлагает только формули-  
ровку второго вопроса, пред-  
ложения Президиумом, не-  
сколько изменить. Будет  
несколько слов. Добавить во  
второй части... Ну, я остав-  
ляю Президиум, спасибо за  
внимание.

**Володимир ШЕРБІНА,**  
виборний округ № 375,  
Харківська область.

Группа депутатов от Демократической партии поручила мне подготовить и сделать следующее заявление (называемый центром референдум — это попытка переодолеть кризис власти и по-лучить мандат доверия наро-да «прозрачно всем очевидной эффективности действий этой власти).

Центр торжеств, но после нескольких неудачных попыток осознал свою неспособность преодолеть познанию программы по созданию общего кризиса нашего общества, программу, поддерживаемую народом.

Нам предложено одобрить создание обновленного Союза, как федерации суверенных республик, способной защитить права человека на всей своей территории. Но федерация у нас уже была, сверхцентрализованная, и еще недавно обладавшая властью. И она вместо решения наших проблем сумела лишь сделать кризис совершенно нетерпимым. Там, где референдум, там и кризис стало ясно.

1. Центр не умеет восстано-  
вить наше умирающее сель-  
ское хозяйство. Вместо глупой земельной реформы партия во главе со своим лидером и нашим Президен-  
том доводит до конца попытку защитить государственную собственность на землю.

2. Центр не умеет провести экономическую реформу, которая даст народу достой-  
ный уровень жизни. Под криком о борьбе с теневой экономикой центр своей глупой политической борь-  
бы у народа средства через дотации и торговлю отдаст черному рынку, деньги ко-  
торого даст на содержание платить сами зарплаты право-  
охранительным органам.

3. Центр не в состоянии  
провести необходимые ре-



У перерв.

формы в армии, и она уже  
задает вопрос, в каком  
сваливаются на нас проблем.  
Количество в ущерб качес-  
ту, и вот уже наши атаман-  
ские войска, помещенные  
ко дну, отравляют моря и  
океаны планеты, семьям на-  
ших офицеров не хватает жи-  
зля и продовольствия у се-  
бя — на Родине, углоупные  
нравы в виде «дедовщины»  
калечат наших детей.

4. Центр не может ува-  
жить суверенитет республик,  
так как видит в нем главную  
угрозу своему всевластию. Но  
этот же гарнизон Вильнюса  
«самовольно» приходит на  
помощь самоуправному «ко-  
митету национальной спасе-  
ния» и пытается свергнуть  
законную власть.

5. Центр не в состоянии  
защитить права человека,  
он свидетельствует мощные  
оттиски тысяч наших внут-  
ренних и внешних беженцев.  
Все ясное мы понимаем, что /от  
новых «чернобылей»,  
СПИДа, неэффективности  
коррупционированных госу-  
дарственных структур власть  
центра защищает народ не в  
силках.

Демократическая партия  
Украины считает, что рефе-  
рендум, предложенный Вер-  
ховным Советом СССР, в  
своей форме, неприемлем по  
следующим причинам:

1. Нельзя проводить рефе-  
рендум о суверенитете  
среднем, когда воля народа  
одной республики, например,  
Литвы, можно блокировать  
голосами народов других ре-  
спублик. Но именно это пре-  
дусматривает закон о Сою-  
зном референдуме.

2. Референдум должно  
предшествовать принятию  
Конституции Украины, так  
как создание Союза — дело  
суверенных республик. Рефе-  
рендум — незакон-  
но и преждевременен. Вто-  
ром, он может вызвать меж-  
национальную напряженность  
внутри республик, так как  
даст безответственным эле-  
ментам возможность только  
ваго его результаты как про-  
дукта несостоятельного про-  
цесса общественной жизни  
противостояния по национа-  
льному признаку.

3. Ставится ущемление суве-  
ренных республик, а затем  
создание их Союза их же  
суверенной волей. Таким ви-  
дом Демократическая партия  
Украины путь решения вопро-  
са.

В заключение хотел бы  
закончить цитатой из писа-

ния: «Влаженными были ду-  
хом. Прости нас, Господи,  
но не ведают, что творят».  
Спасибо за внимание!

**Павло МОВЧАН,**  
виборний округ № 2,  
м. Київ.

Я думаю, что після рефе-  
рендуму клопоти за мови при-  
звем бути уже роз'язан-  
і, і ми всі будемо Мовчан-  
ом. Дякую, і всі інші, на-  
ші Крайові.

Тому я хотів би почати  
своє слово з того, що для  
референдуму потрібен пев-  
ний рівень цивілізації, без  
якого будь-який референдум  
може стати споготворені-  
м і навіть мати трагічний ре-  
зультат. Ми надто неглися як  
у правовому, так і в еко-  
номічному плані. Ми повинні  
мати певну правову підгото-  
ву і певний досвід демокра-  
тичного життя. Адже я на-  
дає більшість населення в  
республіці голокуватиме ме-  
жанию, не усвідомлюючи то-  
го, що виборність.

Демократична партія  
України вважає, що рефе-  
рендум, запропонований Вер-  
ховним Советом СССР, в  
своєй формі, неприемлем по  
следующим причинам:

1. Нельзя проводить рефе-  
рендум о суверенитете  
среднем, когда воля народа  
одной республики, например,  
Литвы, можно блокировать  
голосами народов других ре-  
спублик. Но именно это пре-  
дусматривает закон о Сою-  
зном референдуме.

2. Референдум должно  
предшествовать принятию  
Конституции Украины, так  
как создание Союза — дело  
суверенных республик. Рефе-  
рендум — незакон-  
но и преждевременен. Вто-  
ром, он может вызвать меж-  
национальную напряженность  
внутри республик, так как  
даст безответственным эле-  
ментам возможность только  
ваго его результаты как про-  
дукта несостоятельного про-  
цесса общественной жизни  
противостояния по национа-  
льному признаку.

3. Ставится ущемление суве-  
ренных республик, а затем  
создание их Союза их же  
суверенной волей. Таким ви-  
дом Демократическая партия  
Украины путь решения вопро-  
са.

В заключение хотел бы  
закончить цитатой из писа-

ния: «Влаженными были ду-  
хом. Прости нас, Господи,  
но не ведают, что творят».  
Спасибо за внимание!

**Павло МОВЧАН,**  
виборний округ № 2,  
м. Київ.

Я думаю, что після рефе-  
рендуму клопоти за мови при-  
звем бути уже роз'язан-  
і, і ми всі будемо Мовчан-  
ом. Дякую, і всі інші, на-  
ші Крайові.

Тому я хотів би почати  
своє слово з того, що для  
референдуму потрібен пев-  
ний рівень цивілізації, без  
якого будь-який референдум  
може стати споготворені-  
м і навіть мати трагічний ре-  
зультат. Ми надто неглися як  
у правовому, так і в еко-  
номічному плані. Ми повинні  
мати певну правову підгото-  
ву і певний досвід демокра-  
тичного життя. Адже я на-  
дає більшість населення в  
республіці голокуватиме ме-  
жанию, не усвідомлюючи то-  
го, що виборність.

Демократична партія  
України вважає, що рефе-  
рендум, запропонований Вер-  
ховным Советом СССР, в  
своєй формі, неприемлем по  
следующим причинам:

1. Нельзя проводить рефе-  
рендум о суверенитете  
среднем, когда воля народа  
одной республики, например,  
Литвы, можно блокировать  
голосами народов других ре-  
спублик. Но именно это пре-  
дусматривает закон о Сою-  
зном референдуме.

2. Референдум должно  
предшествовать принятию  
Конституции Украины, так  
как создание Союза — дело  
суверенных республик. Рефе-  
рендум — незакон-  
но и преждевременен. Вто-  
ром, он может вызвать меж-  
национальную напряженность  
внутри республик, так как  
даст безответственным эле-  
ментам возможность только  
ваго его результаты как про-  
дукта несостоятельного про-  
цесса общественной жизни  
противостояния по национа-  
льному признаку.

3. Ставится ущемление суве-  
ренных республик, а затем  
создание их Союза их же  
суверенной волей. Таким ви-  
дом Демократическая партия  
Украины путь решения вопро-  
са.

В заключение хотел бы  
закончить цитатой из писа-

ния: «Влаженными были ду-  
хом. Прости нас, Господи,  
но не ведают, что творят».  
Спасибо за внимание!

Я думаю, что після рефе-  
рендуму клопоти за мови при-  
звем бути уже роз'язан-  
і, і ми всі будемо Мовчан-  
ом. Дякую, і всі інші, на-  
ші Крайові.

Тому я хотів би почати  
своє слово з того, що для  
референдуму потрібен пев-  
ний рівень цивілізації, без  
якого будь-який референдум  
може стати споготворені-  
м і навіть мати трагічний ре-  
зультат. Ми надто неглися як  
у правовому, так і в еко-  
номічному плані. Ми повинні  
мати певну правову підгото-  
ву і певний досвід демокра-  
тичного життя. Адже я на-  
дає більшість населення в  
республіці голокуватиме ме-  
жанию, не усвідомлюючи то-  
го, що виборність.

В заключение хотел бы  
закончить цитатой из писа-

лих подано у «Голосі Украї-  
ни» за 26 січня 1991 року.  
Дякую.

**Валерій ХМЕЛЬНИКОВ,**  
виборний округ № 300,  
Одеська область.

Сегодня очень много не-  
лось разговоров о центре, о  
его непонимании. Я сам не  
добавить к этому перечню  
достаточно большое коли-  
чество позиций, опознаний, за-  
выщиваний и всего остально-  
го.

Наверное, смысл будет  
востановлен не в этом. Недавно  
в Одессе прошел интересный  
сценарий, который называ-  
ется «Юрелева Молдавская,  
или Наш отечественный».

Суть этого спектакля та-  
кова, что на улице Нефесто-  
вой, 19 было образовано го-  
сударство в лице одного дво-  
рца. Достойного, а не  
фабула. Я бы не хотел, что-  
бы наше государство отделе-  
лось от урона подворья. Но  
это в порядке затравки, а что  
касается сегодняшнего вопро-  
са, я полагаю, что мы  
должны себе дать ответ в  
Одессе сегодня обсуждаем.

Если вопрос о законности  
проведения самого референ-  
дума — это одно. А если,  
какую организацию следует  
выполнить этот референдум,  
то, соответственно, другое.

Багатство нашої україн-  
ської і російської мови, бо-  
гатої лексики, виразов, і  
небажання сорвати референ-  
дум, і скажимо, може нас ус-  
тежити дуже далеко.

Проведення референдуму  
по вопросу о том, быть ли  
нам Союзом, на мой  
взгляд, крайняя необходи-  
мость, и она не вызывает  
сомнения. В том числе и по-  
пытка сделать подвиг  
юридическую основу. Даже  
уважаемые русские парламен-  
тарии не смогли найти и бо-  
льших укусов для того, что-  
бы пойти по этому шапотно.  
на мой взгляд, и хилому пу-  
ти.

Есть соответствующий  
закон Конституции Союза  
СССР, есть, наконец, законы  
страны, есть решение чет-  
вертого Съезда народных де-  
путатов. Я припоминаю, что  
депутату Мовчану, ка-  
до бы действительно месяц  
назад отозвать наших депута-  
тов, которые не знали  
также же полномочия, как и  
мы с вами.

Меня, кстати, весьма удру-  
чает, что предложенный проект  
Президиума не одобрили.  
Здесь, мягко говоря, много  
просто не стукнулось с теми  
законами, на которые де-  
путаты не могли сослаться.  
их все перечислять, о них  
много говорили. Это касается  
разделения функций между  
Союзом и субъектами  
государства. Кстати, вторая  
часть нашего проекта, который  
предложил Президиум, не  
была одобрена.

Самое интересное, что  
закон Украины о выходе  
Украины из числа  
республик СССР.

1. яте. Оголоסים між-  
народним всім договором,  
укладає поміж урядом Украї-  
ни та урядами республік,  
що входять до республіки СРСР,  
визнати недійсними для Ук-  
раїни всі міжнародні угоди,  
які уклали уряд СРСР,  
і припинити експортні по-  
ставки за тими договорами.  
Визнати від уряду СРСР  
визнання громадянства  
завданням уряду України  
від Чорнобиля.

Ясно пропоную покла-  
сти ось у чому. Телеграма з  
міста Дніпропетровська: «За-  
кликаємо Верховну Раду Ук-  
раїни сформувати тест  
опитування в такому вигляді.

(Закінчення на 4-й стор.).

# ВИБІР, АЛЕ ЯКИЙ!

(Закінчення.  
Початок на 2-й, 3-й стор.).

Мне кажется, мы так можем думать до атомів всіх законів. Все это зносить обстановку нестабільності. Далеко. Можно ли с точки зрения здравого смысла, наших интересов принимать какое-либо решение по этому судебному вопросу без волеизъявления народа? Думаю, так. Убеден, ведь настоящая демократия — это власть большинства. И да не свобода меньшинства, это — власть каждого. Так почему же мы лишаем наш народ права высказаться?

А судья Советского Союза касается каждого гражданина Украины. И даалте не будем забывать. Вопрос стоит об одном: быть или не быть Союзу. Я лично за Союз.

У нас общая историческая доля со многими народами страны. Никогда не стереть из памяти народный ни того, что Киев — мать городов русских. Ни Кувалину, Галиц, ни Бородину, ни Великую Отечественную. У нас общность, общая боль, общая история.

Развал Союза может привести к новому всплеску межэтнических конфликтов на территории страны, так и за рубежом. Нарушение мирового политического баланса может привести к катастрофе. Тем более, что поводы к этому уже есть. Уже сегодня раздаются голоса, пока еще робкие, но уже раздаются и в Польше, и в Чехословакии. Поэтому тем, кто выступает против проведения референдума, хочу напомнить чехословацкое: «Горе тому, кто наклонил своего плеча или заглохнувшего своего ума принял бы за высшее просветление».

А теперь тексты бюллетеня. Он достаточно определен, и суть его видна четко: быть Союзу суверенных республик или нет. По-моему, никакого дилематического толкования здесь быть не может. И не стоит так что-либо менять в данной ситуации, создавая таким образом еще один эффект напряжения между Верховным Советом и республиками Союза. Достаточно войны законов и правового ингибирования. По итогам референдума будет ясно только одно: быть Украине в составе Союза или нет. А каким будет договор, это решать нам с вами.

И хотел бы, товарищи, закончить словами нашего известного украинского поэта:

Мині зник сміх народний  
Кобзарів  
І час Каманірного походу.  
І трагій час,  
А! Ланцюска зора  
Нас возз'ядала  
А в чужім народку.  
Час України під одним  
крилом,  
Час прийді  
А справедливості нової,  
Даремно гриміють  
Злодійські лозі,  
Що розкопоти хоч нас  
такоє.

Давайте последуем мудрым словам мудрого поэта Дмитрия Павличко. Старайтесь внимательно. (Опескис).

Леонід КРАВЧУК,  
Голова Верховної Ради  
УРСР,  
выборчий округ № 39,  
Вінницька область.

Дозвольте мені коротенько спробувати, я навіть не можу сказати слово, підсумувати нашу дискусію. Вона була надзвичайно складною. Висловлювались протилежні точки зору, були висунуті, яких могло б і не бути. Нам не вдалося уникнути все ж таки ярликів, звичаєвчості і образ, замість аргументованого логічного доводу того, де правда, а де неправда.

Але ж те, що є, те вже є. І нічого ми змінити, на жаль, поки що не можемо, хоч прагнемо до цього є.

І також хотів би висловитися з цього питання. Перш за все щодо того, чи потрібні нам Союз і яким він має бути. Ядесь час у своїй дискусії і на сесії, і на Пленумі ЦК КПРС. І на XVIII з'їзді Компартії України, ми виступили надружжів, підтримуючи одну і ту ж думку, що Союз має бути. Це не тільки моя особиста позиція, це думки тисяч мільйонів, що сьогодні для політики, який реально однією ситуацією, який має інформацію і який не хоче лиха для України і для всієї нашої країни, той каже, що нам Союз потрібен.

Але одразу ж постає питання, яким має бути Союз?

Я говорю і повторюю, не змінюючи своєї точки зору, що це має бути Союз суверенних держав. Чому я так кажу? По-перше, це не я придумав, якщо вже так казати щиро, відверто. Ця формула належить і нашому Президенту. І, якщо відкрити Конституцію, то ви там побачите, що Україна є суверенною державою, хочено вона ніколи не була.

Тому я беру ці дві тези і послідовно їй відстоюю: воно є надружжів і зазначене в документах.

Це питання принципове. Ми не будемо вже мати то-

го Союзу, який є, як би цього кому-не хотілося. Ми мусимо мати інший Союз, Союз, збудований на нових принципах, але Союз.

Я, скажімо, аналізував, а чому змислює собі суверен не право за час перебудови? Скажімо, ось як Голова Верховної Ради, який правдоше не такий тривіальний час.

Я маю право говорити, писати, критикувати. Але є права, скажімо, заступника Голови Ради Міністрів перекреслити і моє право, і право Верховної Ради, і записати так, як він сам захоче.

До речі, про це я говорив і в Донецьку, і це ж на Пленумі ЦК КПРС товариш Гуренко, що так право присвоє собі одна людина, яка нехтує постановою Верховної Ради, Президії Верховної Ради і Ради Міністрів.

Тут товариш мав би навести те багато прикладів саме такого підходу. Тому ми масмо збудувати новий Союз, до речі, це розуміють люди, і не тільки люди нашої країни, а це розуміють і люди за кордоном, а тому числі досвідчені економісти і юристи. Вони розуміють, що сьогодні розвалити Союз — це зруйнувати все, що ми маємо. Але повторюю, це має бути інший Союз, на інших засадах, на інших принципах. Про це я і говорю.

Тепер щодо референдуму і тексту бюллетеня. Ми на засіданні Президії це питання розглядали. Попередньо я мав розмову з депутатами О. Кощовою, В. Шинишином. В. Носовим та іншими. Я не знав, як нам, а мені не вдалося спростувати правоти і юридичні докази. Не вдалося!

Шкірсьлово, члени Президії мають право виступити за те, щоб в бюллетені ставили два питання. Я не виступав проти! Скажу чому.

Дійсно, Верховна Рада СРСР, приймаючи такий важливий для країни документ, могла б і повинна була б, якщо це за нормами співжиття, правди і суверенітету, порадитися з Україною й іншими республіками. Є 52 мільйонів народу, а Верховна Рада, і потрібно було б, хоча б для форм, так би мовити, порадитися з нами. Вони цього не зробили. Але ми можемо ми сьогодні піти по такому шляху, щоб втрутитися в бюллетень, який внесла Верховна Рада СРСР? Є й інше право, а наше право, є війна закону. Про це говорив. І є повага і неповага однієї людини. Коли приймає Верховна Рада СРСР свої постанови, вона забуває про Україну, але ми часо забуваємо про те, що є Союз і Верховна Рада СРСР. Це ж правда. Тому я закликаю нас стати вище того, що сталося. Піднятися вище, перестати втрачувати те, що країна і Україна знаходяться на межі нелегкого економічного життя, а можна сказати, й драматичного, що йдуть міжнаціональні війни, що лється кров. І до цього часу нам вдалося якось тримати ситуацію в руках, вдалося бути розумними, політично вишуканими, ніж екстремізм, чи то правий, чи то лівий.

Тому, щоб нам не сказали, що ми пішли, як то кажуть, «косу на камінь», я оголосив війну Верховній Раді СРСР, сід не втручаюсь у формування того бюллетеня і нічого не дописувати. Хай він буде таким, який він є. Але ми не можемо далі перебувати в стані послуху, закриття очей на те, що дійсно, порушують наші суверенні права і з нами не хочуть до кінця рухатися.

До цього часу можна було б закрити очі і сказати: хай буде, як є, адже до цього так було.

Я думаю, що те, що ми сьогодні говоримо, повторюю, були думи, але гоарини людей те, як ми хотіли сказати, почути. Почути, що є голос падаємтуту, що ми будемо відстоювати своє право, як і відстоює президент Верховної Ради СРСР. Нехай Верховна Рада СРСР знає, що є Верховна Рада УРСР, яка має право говорити від імені українського народу, від народу України.

І тільки хочу сказати, що не треба так прямо й безпосередньо робити заявля Президентів. Я не збираюсь захищати Президента, але цей бюллетень його текст, формулювання його було без Президента. Якщо вже сказати щиро і відверто, я буду неспокійний до того, деціалі — і я віра Президент підтримував інше формулювання, Але у Верховній Раді СРСР, який я і в наший, не так все просто.

Тому я запропонував прийняти, скажімо, постанову.

Ми як Президент вирішили проводити референдум 17 березня за тим текстом селення, який внесла Верховна Рада СРСР. Перше.

Друге. Другий комісії і Президії продумати текст цього бюллетеня, який аспідувати ставлення до того, який Союзу ми хочемо. За раз всі люди за Союз, і я за Союз, підтримую. Але, над Союзом? Це питання принципове.

Щоб не загострювати ситуацію, ми, маючи другий бюллетень, мали б змуги дізнатися позицію: хто ж такий за Союз, а хто проти Союзу. А однією бюллетенем ми цього не добуємо, і не будемо цього паралалізувати, до і не буде цієї позиції, на яку ми також маємо право.

Тепер щодо самого референдуму. Я хотів би нагадати деяким промовцям, чи питання референдуму виникло, мабуть, найперше у нас. І не Верховна Рада СРСР, і не Президент запропонували референдум, асені, як ви пам'ятаєте, коли тут вишли політичні білки від парламенту, ми виступили за референдум. Так що першсть тут належить нам!

І давайте будемо послідовними, щоб референдум не зривати. Але провести його так, щоб наші права були означені і щоб ми не втрачали у війні з Верховною Радою СРСР, і їх правами. Янтта той поставити все на своє місце. Але таке питання, воно допоможе нам більш послідовно працювати над договором, основою якого є розмежування повноважень. До тих пір, поки повноваження не будуть розмежувані і ми не будемо господарями своїх повноважень, доти триватиме війна. Уникнути її можна тільки таким чином. Ось моя пропозиція. Я — проти першої постанови від Президії, і проти другої постанови від більшості. Я пропоную підняти і додати сформулювати текст бюллетеня і 25 лютого проголосувати за постановою.

Я хотів би, щоб люди, які нас чули, зрозуміли, що ми дійсно маємо усіх усім силами, всім рукам, асому для того, щоб народ нас зрозумів. Відстоюючи і права інших, і своє право, будучи гоаністо у асому дослідженням.



У перерві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.





Печаток на 5-й стор.).

Певені, що в ході реалізації програми переходу до ринкових відносин ми прагнули до того, щоб дотримуватися єдності принципів ціноутворення, оплати праці та цілої ряди захистити громадян на всій території країни. Це — обов'язкова умова реалізації єдиного економічного простору, єдиної держави.

Просимо Верховну Раду СРСР підтримати нашу позицію щодо проведення реформ.



## «Гаряча» лінія

Представник ССРР у ООН Воронцов повідомив, що до Москви наблив міністр закордонних справ Іраку з відповіддю на радянську пропозицію про врегулювання збройного конфлікту в районі Персидської затоки. Воронцов висловив надію, що реакція Іраку на радянські мирні ініціативи буде позитивною. Зі свого боку радянська сторона заявила, що згадає пропозиції на встановлені Сполученим Штатам Тому, якщо Ірак не буде координувати поступок на переговорах. Тим часом міністр закордонних справ СРСР Григорій Яковлев провів нараду з керівників наради у Люксембурзі, атлант і зв'язки М. Горбачова з керівниками безумовного виведення радянських військ з Кувейту. Згідно з бажанням радянського лідера подорожувати до міської ради плану не оприлюднено.

Американські офіційні особи заявили, що силі ентративної мови ці готувати розпочати сукупності наступальні операції проти іракських військ у Кувейті. Зараз війська союзників перебувають за межами території Кувейту та Іраку, здійснюють розвідувальні операції, а також продовжують артилерійські обстріли іракських військ. Представник Пентагону також повідомив, що дипломатичні заходи ССРР щодо мирного вирішення воєнного конфлікту на Близькому Сході не лігують модного плану не лігують наступальних операцій.

Заступник команд'єра військ у Кувейті повідомив, що прогном перших чотирьох тижнів війни згинуло понад 20 тисяч іракських цивільних, і військових службовців. Ця цифра значно вища від попередніх повідомлень. Згідно з повідомленнями про можливі виникнення епідемії в Кувейті.

Сполучені Штати звернулися до Радянської федерації із закликом досягнути мирного владання суверенитетом з союзними республіками. Як заявили представники держдепартаменту Маргарет Татчелер, звернення було зроблено у зв'язку наголою на радянських солдатах на озброєнні олімпійців у групованні в Грузії.

## Інформ-шоу

## в ОДИНАДЦЯТИ РАХ

Нігерієць Па Джеймс Оаулету в одинадцять разів узяв шобі. На цей раз його обрання — 36-річна білоскі Аюна. «Ця була козани з першого погляду. Молода, енергійна білоскі одразу полюбилася мені», — заявив щасливий наречений кореспондентів газети «Глобус» «Уїкс-Енд». Можна не сумніватися у правильності вибору Па Оаулету в наречення, адже він детально дослідив, щоб не вчинити розбиття в жінки. Як-не-як, нещодавно його вживлювало 107 років.

ГОЛОС ГЛОБУС  
ОПТИМАЛЬНІ ШЛЯХИ

У ДИПЛОМАТИЧНИХ КОЛАХ

15 лютого відбулась нарада міністра закордонних справ ССРР і міністра закордонних справ союзних республік. Кореспондент «Глобусу України» звернувся до міністра закордонних справ УРСР Анатолія ЗІЕНКА з проханням прокоментувати зустріч у Москві.

Анатолію Мансменовичу, чим було, обумовлено необхідність проведення наради керівників союзного і республіканських міністерств закордонних справ?

— Ідея проведення цієї зустрічі випливає з самого життя, вона відповідає перебудові процесам, що відбуваються в країні. Важливість цієї події полягає в тому, що вона відбулась на етапі посилення єдності нашого народу щодо майбутнього Союзу, у переломний момент, в чому вирішальний час.

Мета москвської зустрічі — знати найбільш оптимальні умови шляхи взаємодії зовнішньополітичних відомств Союзу і республік, виробити такі механізми співробітництва, які сприяли б активній участі республік у розробці здійсненні і координатії спільної зовнішньополітичної діяльності, конкретному обговоренню міжнародного положення, пошуку найбільш повного та гармонійного врахування інтересів Союзу, республік у зовнішньополітичній сфері.

Обидва думками, що відбулась, надав можливість перенести на необхідності розробки нової більш прогресивної системи відносин, чіткіше визначитися у питанні про спільне здійснення зовнішньої політики. Головний лейтмотивом зустрічі учасників зустрічі був пошук

шляхів ділової реалізації суверенітету республік у сфері зовнішніх зв'язків. Через усе дискусію накреслимо найбільш і думка про пошук форм спільної участі в реалізації зовнішньополітичної діяльності Союзу.

Чи були досягнуті на зустрічі якісь конкретні домовленості?

— Учасники зустрічі домовилися про створення Ради міністрів закордонних справ ССРР і союзних республік. Серед функцій, які можна було б покласти на створення Ради, називалися прийняття політичних рішень з принципових питань союзної зовнішньої політики, координація зовнішньополітичних акцій, вироблення спільних підходів з питань відносин з економічними організаціями глобального характеру, що займають інтереси всіх республік, вироблення

яї єдиної позиції у питаннях територіальної цілісності Союзу тощо. Попередню роботу щодо узгодження цих та інших питань діяльності Ради, з боку міністрів закордонних справ ССРР О. Бессмертний і словесно пропонує зустріч позитивний відгук і підтримку.

Зустріч міністрів засвідчила необхідність їх проведення на регулярній основі.

У своєму виступі у сесії Юмове учасники наради прийняли підходами до зовнішньополітичної діяльності республік, що випливають з Конституції ССРР і УРСР. Декларції про державний суверенітет України, подані конкретні пропозиції щодо механізмів взаємодії зовнішньополітичних відомств ССРР і союзних республік.

Інтер'ю провів  
Тимофій БОРИСЕНКО

ЧИ ЗНАЙТИ УКРАЇНУ  
ЗА КОРДОНОМ? — З перших рук

Значною суспільною подією в житті закордонних українських громад стає приїзд кожного народного депутата України. Цей коментарі жваво обговорюють багатомисльові українського походження, коментуються в газетках. Господарі мають цінковий довір'я до наших обранців.

Ми перебували у Торонто саме у той час, коли Вячеслав Чорновіл зустрічався з місцевими українцями. Увечері нещодавнього вечора переважна більшість торонтовських українців вирішила, що лише сьогодні голос депутата, міжконфесійний популяризатор у Канаді ансамблів з України. Такий ансамбль має наш член парламенту, який, безперечно, мусить зайняти на кожне своє політичне слово.

На основі виступу українських парламентаріїв дуже часто формується громадська думка в земляцькому середовищі про сучасний стан і найближче прийдешнє України. Після візитів поважних гостей показу, як правило, агітується благодійницька діяльність — збираються фонди добровільної допомоги на допомогу Україні, дітям Чорнобиль і т. п. За осягом серед українців уже більше виникає розмов з приводу того, як і на чому користуватися в республіці їхні внески на «портують України». Разом з тим лунають окремі оцінки матеріальної допомоги республіці, яка, за твердженням багатьох українських часописів, є «рапидним в морі поринання з проблемами України, зокрема на екологічному, після аварії на Чорнобильській атомній станції». Закордонні українці в своїй переважній біль-

шості вважають, що диспозити не під силу одній надати особу необхідну поміч Україні і тому до цієї гуманної справи слід ширше залучати Захід і міжнародні організації. Цілком слушна думка.

«Західний світ повинен знати, чому держави те, що наші партії — аж», — та ка держава, як Україна, — з хвилюваннями викладала мені, та й сама собі, знаючи українська Тетяна з Башистона, яка регладує один з урядових бюлетенів у Вілному домі. Цього мусить сприяти і наш член парламенту. Гібізмені, і громадські діячі у нас і у вас, і ми, журналісти, і товариші до «Україна» спільно з нашими українськими осяредами. Сидючи в будинку Тетяни, ми пригадували, які сильні враження справила на окремих державних мювіх Америки емоційний Володимир Яворський, як усе більше громадян неурядового роду приходять на концерти митців з нашої республіки.

Дорослі американці, мабуть, свідомо не люблять гостя. Середній американець уперше почув про Україну після чорнобильської катастрофи, оприлюднення документів про радіоактивні речовини. Після закінчення року після публікації Декларції про державний суверенітет України і в інших містах США мене розпитували, що за екзотична валюта, що за валюта на Україні під назвою «купон». Ці питання можна було б залишити задушевно перебільшенням, але така сума реальність — Україну майже не знають за океаном. Диспора разом з нами готова заявити про нашу землю на всі світи. У цьому зв'язку цілком ідею української колішньої кия-

нин, інші художній керівник Українсько-канадського оперного товариства і календія, друзів імені Тараса Шевченка Володимир Колесник. Він запропонував організувати на Україні національну хорому капелу. Для відбору до неї обдурованих виконавців провести в республіці та за її межами творчий конкурс. Здійснити концертний поїздок капелі навколо світу. Турне розпочати наприкінці 1992 року. До репертуару колективу включити найкращі зразки пісенної культури нашого народу. Подорожуючи по країнах і континентах, поширювати різноманітну інформацію про Україну, не лише культурологічного характеру, а й рекламу про експортно-імпортні можливості республіки. Цей проєкт, зазначив В. Колесник у своїй письмовій пропозиції, має сприяти озброєнню людства з існування на Землі суцільного народу та його предковичі держава — Україна, показати внесок нашого народу у соціальний прогрес людства, стимулювати процес відраження української нації та піднесення її духовного потенціалу».

На думку В. Колесника, майже всю творчо-організаційну роботу мусить взяти на себе Україна, а влаштування концерту підтримати суцільно (90—100 виступів) — українська етнічна група в Північній Америці («Фонд тиселючості»).

Заради здобуття Україною світового престижу акція на її держави, на мості переконання, наші парламентарі могли б обговорити цей задух.

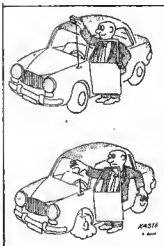
Станіслав ЛАЗБЕЯНИК, перший заступник голови правління товариства «Україна».

## Інформ-шоу

## БІЗНЕСМЕН У АСТРОЛОГА

Споконвіку бізнесменам скерпання, що найважливіше в їхній роботі — швидко прийняти правильне рішення. Сьогодні жодне серйозне рішення в бізнесі можна в одній мить привести до провального результату банкрутства — як уже пощастить. Аби розв'язати всілякі сумніви бізнесменів, у Таїланді створено фірму, яка спеціалізується на... астрологічних консультаціях для бізнесменів. Спеціалісти цього неординарного підприємства, незважаючи на перекладення, як «будунок розслаблення», тощо використовують бізнесменів його «ділову долю», а також та, яку пропонує їм делікатний момент виникнення офіційної форми і кожному кольору віддавати перевагу, куди експортувати товари і куди імпортувати фабрику; якім наміри чи на підпадені.

## Усміхніться



Без спіл.  
Мад. з журналу «Бунд-Експрес» (ФРН).





## ТЕАТР АБО ЖИТТЯ!

Люблю театр — він не бувало в нього. І не а один, і нічого дивного в цьому талан нема. Бо в театрі — криза, навіть у Москві, де завжди модно було пошукати зайвого казачка. Тепер зайві є, але — не беруть.

Отже, в спізнєння я назавжди отратив шість статей театралом. А театрал — це той, хто буває у театрі більше двох разів на життя й збирає автографи артистів (якобимось Алена во дин незвичайних гостролей на Херсонщині!).

Оце сьогодні в відділку би театр мене вдруге в шкати.

Але вийшло так, що паршик раз в опустив. Вже я зібрався було з шнуром, аж тут куди з кумом завітнув.

Аби не криза, можна б ми й сьогодні не прийшли.

Але шмат на роботі виділи дов нентин: підтримай, моєму, Мельномону в орунку земнику.

Звичайно, завітати, сидимо. Пертер. Сцене близько. Перед телевизором, звісно, кудан зручніше, але й тут ціка-

во. Артисти з'єдналися. Деякі невідомі, по телевизору бачені. Веселі люди! Веселі, хоч, правду кажучи, особливо веселітись нічого й нема чого. Але ось правило — ніколи ним сумні артисти! Ми їм за те платимо, аби нас веселили. Та воно, здається, я новачко: вийшов перед публікою, збрехав що-небудь їй на догоду, — обличчя в тебе розмальоване, асе одно потім ніхто не вірить.

А вистава, між іншим, нічого, сподобалась.

Там один зустрілихся впрішню. А перед тим, як це зробити, подзвонив до Крелія, тодішньому керівництву держави, що ще до війни було, і поцікавився, що так далі жити не можна.

Сусідка, котра поруч сиділа, шепнула по секрету, що за цю комедію авторе посадити.

Другу поповню вистави в ще тіпши й думаю про бідолазу. За що його текі!

Михайло САЧКО.

Фото авторе.





**З ПОШТИ  
ВІДДІЛУ**

Оскільки нині існуюча держава алескість створена великою мірою працею попередніх поколінь — вона є нашою спадщиною. Тож було б справедливо половину її розділити порівну між усіма громадянами України незалежно від віку, іхню половину — у відповідності до трудового стажу.

Володимир  
ШЕЛУДЬКО.  
Біла Церква.

Дехто вірить в ринкову економіку, а ми комуністичних.

— А чому ж економіка це остаточно розв'язання нашого господарства? Планове — забезпечує всіх членів суспільства своїми життєвими коштовностями, дає життя, роботу, не їй жана, це в попередні роки народилися такі великі проблеми, як економіка, а решту коштів використовувати для задоволення і їх гаманця в усюму.

— А чому ж це економіка побудована на принципі вибачення? Чому не можна зібрати всі гроші, які ми це вже побачили.

— Тож не треба ілюструвати, що економіка має властивості не засоби аналізу робити, проте їй своїм, особини ширше, ніж наші, а це означає, що наші економіки вільні від роздрядки соціальної властивості економіки, спеціальної властивості економіки, економіки з економіки.

Павло ДУПЛЯ.  
Комунарськ  
Луганської області.

Автор публікації «З  
бойини... за системою  
народний депутат УРСР»  
В. Пилипчук стверджує,  
що, оскільки земля є за-  
собом виробництва, а  
не має статк об'єкта  
купівлі — продажу,  
чому б не залишити  
у власності Рад народних  
депутатів? Адже у селі  
во-городіх товариства  
наприклад, працюють  
приватні власники, пр-  
те яких досягають р-  
ультатів!

Олексій КАЙДА  
затерак айини т  
праці.  
Львів

## Стрибаючи в ринок...

Концепція переходу України до ринкової економіки, в основному схвалена Верховною Радою УРСР, неоднозначно сприймається населенням і викликає різні думки у спеціалістів. Одні з них приваблює своєю рішучістю і простотою у розумінні, інші виступають проти, вважаючи, що опірному у ринковій економіці треба астробити так же швидко, як опірному виснажувати в кін'ятку (С. Климченко, з'яв. у вип. 3 квітня пово не всина. «Голос України», № 5).

Справді, крутий узаєр дефіцитів, черг, численних пенсій на шляху до ділової активності стає все нестерпнішим і загрожує болісним. Об'язаний шлях переходу до ринкової економіки обіцяє нам звільнення від адміністративного диктату у сфері господарських відносин. Плявання тільки в темпах впровадження визначальних елементів ринкової економіки — вільних цін, ринкової інфраструктури, конкурентності) та в якості програм замісту непрацездатного населення.

«Кайалішкі» прихильники ринкових відносин пропонують одразу збільшити ціни (тарифи) від державного адміністративного регулювання. Мовляв, таке регулювання несумісне з ринком. Але як поєднати вільне ціноутворення з тим, щоб приблизно 80 відсотків обсягів матеріального виробництва монополізовано, щоб мав величезну грошову масу, не забезпечував товари, чого застосування «школовот терапії» у Польщі виявилось лікало появу мільяона безробітних і призвело до без-

днина виробництва на 20 відсотків». Головним наслідком одомоментного вильнення ціи за наших умов може бути аствлення не «ціи рівноваги», а таких, що забезпечать безбідне життя виробничиків-монополістів і водночас «відді-чуть» більшу частину на-селения навіть від хоч і низьких за якість, але кон-че потрібних товарів вітчизняного виробництва.

Вільш розсудливою слід вважати політику ціноутворення, запропоновану в Концепції переходу Української РСР до ринкової економіки — політику поступового ослаблення державного контролю за цінами паралельно зі створенням необхідних для цього умов.

Насамперед треба вирішити проблему нормалізації грошового обігу, встановлення хоча б приблизної рівноваги карбованця і

Читац продовжує  
— розмову —

тих товарів, які є торго-  
вельної мережі. Зважаю-  
чи на грізний досвід  
«шо» праросту виробничих  
товарів народного спожива-  
нства, можна сказати на їх  
зорість різкого зростання  
підприємницької активності  
при фіксації цін, роз-  
робники Концепції мали  
своєю розпорядженням лі-  
ти шляхи встановлення ці-  
новани: продаж певної ча-  
стини національної влас-  
тства (землі, виробничих по-  
діє та ін.), масштабу пер-  
шої позички грошей на по-  
відний період, грошової  
реформи з вилученням зна-  
ної частини згодяться на  
зменшення бюджетного де-  
фіциту.

Чи можна розраховувати на результативність впровадження якогось одного із за-

нацении заходів? Кі, бо коли людина голодна й гола, вона спочатку купить хліба й їди хліба; а вже потім, можливо, придбає виробничі фонди (природжений схальності до підприємств). Але в першому, щоб не «попосканинувати», створювати в ринку», важливо впровадити всю гаму заходів стабілізації в комплексі, ретельно і комплексно вирішуючи питання, які перехідні періоди обов'язково створення умов, до яких розвинуті країни вийшли десятиліттями. Концепція переходу Української РСР до ринкової економіки має, на наш погляд, ориєнтуватися на комплексний підхід до розв'язання питань переходу до ринку.

[illegible]

**Володимир ЛОВОДА,**  
кандидат економічних на-  
ук, завідувач сектором  
Науково-дослідного  
економічного інституту  
Державного комітету во  
економіці УРСР.  
Київ.

**У МЕТАЛУРГІВ —  
СВОЯ КОВБАСА**

«Московська», «Сарвіла», «Українська смажена», «Українська» — ось далеко не повний перелік новбас, що акробатуються вооперативне «Сарвіла» Єнінського металургійного заводу. На території підприємства він має кілька торгових точок, де новбаси продають за цінами, які не перевищують ціл совиж

Щодня кооператорки «вирізняють» тонну ковбаси, а в серпня минулого року, тобто з початку дії ковбасного цеху виготовили 130 тонн продукції. Труднощі з реалізацією має, навпаки, вопит зростає.

Вник кооператка на б  
навеличкої сакноферми, а я  
карахоуауапося зсього 30  
350 голів. Вока була збит  
вою. Та знайшовся справж  
господар — ікіціатнае г  
пе майбутнього кооперати

Відчуваючи підтримку з боку керівництва заводу, кооператори добилися помітних результатів. Будівництво самостійних, додаткових приміщень дозволило збільшити голів'я втричі. Зараз готуються до роботи забійний цех, поки що кооператори користуються послугами м'ясокомбінату, з яким укладено договір.

Іван СТЕПОВНИЙ  
Єнаклієве  
Докецької області.

## Трибуна ділової людини

# БІРЖА ДОПОМОЖЕ

Поволі, не так швидко, як хотілося б, входять у нашу економіку елементи оновлення. Серед них і передумова ринкових відносин — біржа. Президент однієї з таких установ — Київської універсальної товарної біржі М. Деточка погодився відповісти на кілька запитань.

— Даруйте, Миколо Микитовичу, але навіщо нам біржа, коли немає ринку товарів?

— Біржа зможе ефективно залучати до господарського обігу неліквідні та наднормативні запаси матеріалів

і устаткування, продукцію, вироблену понад план, сприяти виходу вітчизняних товарів на міжнародний ринок. а іноземних — на наш, встановленню ділових відносин між партнерами, захисту покупців через котирування цін

та багато іншого. Одне слово, в умовах ринкових відносин це необхідний механізм.

— Кому належить влада на українській товарній біржі?

— Верховна влада належить конференції членів біржі, яка скликається щорічно. Упродовж року між конференціями — біржовому комі

тетові до складу якого входять засновники біржі, президент, головний маклер та кілька членів. Засновниками є Київський міський конком, головне управління торгівлі, торгово-посередницька фірма матеріально-технічного забезпечення Київського міського конкому, Республіканський номерційний центр та фонд «Київреформа».

Статутиний фонд біржі - 20 мільйонів карбованців. членами можуть стати організації, підприємства, кооперативи, закордонні фірми, банки і навіть окремі особ

— Ка яких умовах?

— Слід подати заяву біржового комітету і, якщо він дасть згоду, сплатити вступний внесок — 100 тисяч карбованців і щорічний членський внесок. Якщо біржі виявить бажання вийти з неї, то вступний внесок повертається йому повністю. Крім того, член біржі має право на безплатне інформаційне обслуговування, офіс у приміщенні біржі, також може тримати свого постійного представника в брокерів.

При розгляді заяв пере

гв надається тим, хто впро-  
ляє продукцію або може  
поставити й активно спри-  
ти роботі біржі.

— Тільки купувці. Членів біржі — безплатно, всі інші сплачують за вхід на участь по 250 карбованців, які йдуть на відшкодування витрат біржі на організацію торгів. Це не так уже й дорого за реальну можливість щось придати. Торги проводимо раз на місяць. І далі це залежатиме від впливу матеріальних ресурсів. Сподіваємось, він зростає, ми, вдає, дедалі більше приємств виявляють бажання співробітничати з нами. Є такі серед колегів і в нашій країні — отже, будуть у нас і додаткові продукти для експорту.

Планують і бартерні операції (на це, зокрема, вказує Рад Міністрів УРСР), здійснювати операції, продвигати технології. Уже в найбільш чому майбутньому візьмемо на себе інформаційно комерційну роботу по налагодженню зв'язків з подібними біржами України та інших регіонах Радянського Союзу. Планують також створити свій банк, страхову компанію. Займаючись і аналізом, продукції, організують підприємства по виробництву будівельних матеріалів, меблів, садових будинків.

Ніна КЛИМКОВСЬКА



З цією програмою Рада Міністрів УРСР звернулася до союзного Набійного міністра. Бо організація, що експлуатує АЕС, тобто Мінатоменергопром СРСР, підпорядкована саме йому. Крім того, в нашій «атомній» республіці це існує свого Атомнагінду — органу, який би контролював атомну енергетику і хотів якогось мін би на неї впливати. Держпроматомнагінду СРСР — атомство, підпорядковане також Раді Міністрів Союзу. Ані Мінатоменергопром, ані Держпроматомнагінду не мають республіканської структури — відповідно відповідні міністерства і відомства немає в жодній республіці, зокрема й на Україні. Добре, що «Атомнагінду» потрібні починати співробітників у урядові, і з парламентом республіки, але все це тільки на громадських засадах. Ноден з документів, на яких ґрунтується його діяльність, не знамаєся цього. Тобто уряд України практично поубавляв змоги безпосередньо виконувати постанови республіканської Верховної Ради, а також свої рішення, які стосуються атомної енергетики. Бо важеї управління — дуже далеко від нього.

Чому ж парламент, коли формував республіканський уряд, «забув» створити меха-

Верховна Рада України прийняла рішення про зупинення Чорнобильської АЕС і доручила Раді Міністрів республіки розробити щодо цього програму. Така програма була розроблена відповідною комісією уряду України. Передбачається введення за експлуатації першого, другого і третього блоків ЧАЕС у 1983, 1984 і 1985 роках відповідно.

нізм здійснення в атомній енергетиці своєї політики? Чому в склад Раді Міністрів України не з'явився відповідного відомства? Може тому, що атомне господарство, розташоване у республіці, чуже? Виявляється, чужо. Бо про його націоналізацію навіть мови не було.

Чого ж тоді варті рішення Верховної Ради України щодо введення Чорнобильської АЕС за експлуатації? Для ког урядова комісія розробила програму з цього приводу? Спробуємо розібратися.

Строки, визначені цією комісією, збігаються з усім можливим. Не необхідно реконструювати резервуар котельню на ЧАЕС, упорядкувати ремонт саплатури, аерію в реакторах і лише тоді перевантажити його спочатку в басейни витримки, а потім у сховище відходів ядерного палива. Далі — дезактивація і демонтаж устаткування й будівельних конструкцій. Але принаймні за півроку до зупинення блоків має бути розроблений проект введення всіх енергоблоків з роботи. Саме з цього — починає. І строки, намічені комісією Ради Міністрів України, можуть бути витримані тільки за умов, що ця робота вже почалася.

Звичайно, зятися за неї повинен Мінатоменергопром СРСР, бо ішою експлуатаційної організації в країні не існує. Один з науково-дослідних інститутів того міністерства справді зявся за розробку проекту. Але на сит у цьому інституті немає належних проект щодо... реконструкції енергоблоків Чорнобильської АЕС, якщо втратити його задум у життя, то, як вважале міністр атомної енергетики і промисловості, ЧАЕС зупинити вже не треба. Про це говорив і директор виробничого об'єднання «Чорнобильська АЕС» М. Умашек під час зустрічі Голови Ради Міністрів УРСР В. Фокса з керівництвом станції 6 лютого цього року. Директор зазначав також, що після аварії проведено кілька комплексних заходів щодо підвищення безпеки чорнобильських реакторів. Вони навіть тепер до проведення повної реконструкції, істотно відірваніся від реактора, що вибухнула, і не становлять жодної небезпеки людям.

Інший відомчий інститут розробив документ, у якому доводять, що реактор чорнобильського типу першого покоління, зокрема встановлений на першому і другому блоках

ЧАЕС, можуть без будь-якого послаблення безпеки працювати на повну силу. Майже рік тому їхню потужність було знижено після тривалої татагання на вимогу Держпроматомнагінду СРСР, який вважав, що на повній потужності системи захисту не завжди здатні запобігти аварії, якщо вона статеться. Слід додати, що на четвертому блоці ЧАЕС був встановлений реактор другого покоління, який має, безумовно, більш досконалі системи захисту...

Отакі ж Народні обранці України вирішувати закрити ЧАЕС, а «атомні роки», неважаючи на це, докості про її реконструкцію і майбутню роботу аж до остаточного вироблення ресурсу реакторів, намагалося зняти обмеження, встановлені саме для підвищення безпеки. Отже, чи ти до виконання ніякої програми, ніяких «заважко» прокувати? Звичайно ж, ні.

Чому не позашорині цієї ситуації, так це Раді Міністрів України. Напевно є парламентське рішення і треба його виконувати. Розроблену програму щодо введення з роботи ЧАЕС республіканський уряд напівсвоє собою. А що далі? Чи обов'язково воно для виконання урядом, країни? Мабуть, доведеться чекати, чи заховаць з тією програмою погодяться, напевні, науковці, дослідники та інші «зацікавлені» спеціалісти, які майже всі... вхо-

дять до складу веретельської атомної монополії — Міністерства атомної енергетики і промисловості СРСР.

Ось хоча б такий приклад. Коли Підприємство Українська АЕС мала намір судитися з підприємством, що поставляє їй неіспиті парогенератори, Мінатоменергопром згодом «знав питання», оскільки те підприємство, а також залучені до цієї справи експерти теж були підпорядковані саме цьому міністерству.

Тому не дивно, що під час поїздки глави уряду України на Чорнобильську АЕС і в місто Славутич у розмовах з керівниками республіканських міністерств та відомств яні висловлював свої думки фактично у вигляді наказів, а до представників Мінатоменергопрому звертався за проханнями. Сьогодні інше бути не може. Бо ішою реальною шляху роз'яснати питань щодо атомної енергетики, мабуть, не існує. Отже, й доводиться поспішити, хто тримає навіселі управління у своїх руках і, здається, не поспішає ними з німось поділитися.

Проте, в якому б незалежному становищі не опинився уряд, передусім треба, звичайно, підкачувати про людей, які живуть поблизу атомних станцій, про весь народ України. Саме вони і є наважчаєнішою стороною у цієї справи. Та, на жаль, вони по-атомному їм немає чим. Бо на заваді стоїть атомна монополія.

Олексій БРЕУС, спеціальний кореспондент «Голосу України».

# ЕВАКУАЦІЯ КОТІВ НЕ ПЕРЕБАЧАЄТЬСЯ



Янось з нелегко-журналістом ми йшли Чорнобилем і побачили в одному дворі голубин будиночок. Чотирьох янків з білими відчорнобильськими фірмачасті аворі, дасиний дах з вікнами... А в садку — дера-ах ліжачко і навіть ліжачковий столик. Дивувало лиш одне річ: уявсь будиночок був дуже мальовничий за розміром, і грівби на його даху сівали на вище поклаш лодинам. Котки ми уважно оглянули на навчальному «баварку», то зрозуміли — тут до аварії жила... собачка. Та слід важливого дробу на дошках сайчки про двохтисятків фірмач: собачки застрелили. Як, до речі, й інших домашніх тварин, що залишилися в зоці. Щоб не розповсюджувалися і на розсизині радіаціїю.

...І Чорнобильським прохиднісся без співу півнів і засіяний без голосу собачого. Майже геть зникли корови. Але собачи, які шквільні від жару, поклаш почали попертатися з пісці і сміху по двір'я. Та голоним дробом не встигли, і почалося жорстоке не життя. На шасті, більшаст піднявтарі німийшаст людям микосердиними, і це варті собач упродовж лютих й довгих зим. Та бувале й інше: дуже важко і теплої пори року.

Ось лише одна історія. Миколупо літа несподівалися ідеадії в пожитковому будинку сучасного колориту на прив'язно Шарлотта, привела сім'ю мучениці. Їй стало дуже тепло — треба ж сміятися на бонах. Адже для того, щоб проголутувати завжди голоних чученців, треба було

який мчав твердою стезекою прямо на мене. А за ним — два величезних собачи.

У Чорнобильі це чимало й котів. У яких зокраси: інший спосіб життя вони гордовиті, незалежні і тому ніколи не жербаються. Йивилися, як то какують, своїм хлібом. Точніше, м'ясом, яке не перевелися в нашіпоронимому місті. І все ж уважана людина помітить, що всі коти в Чорнобильі дуже обжорливі й недовірливі, адже вони, як і самоселі, живуть у зоні без права на «спітний прошеку». До того ж їм уявсь чак загрожує червоною відстріл. Евакуація для котів не передбачається.

Аварія на атомній станції порушила і звичайний спосіб життя диких тварин. Наприклад, лисичи вибиралися в глухий байраки і ринуть свої норі просто на відкритому ясіці у полі, щоб бути ближче до мислелі, на яких вони по-

люють у голодну пору року. Самоселі Іллічівці розповідали мені, що за останніх два-три роки зайців розплодилось стільки, «що вони бігають по селу, як дити».

Аварія на Чорнобильській АЕС поначалась не тільки до ітисит людей. Воно використало життя або зробила його дуже тяжким і багатим «братом нашим меншим». Кому, можливо, ретина про котів і собач у чорнобильській зоні видастись не докоренно. Мовляв, слід насаперше думати про людей. Але ж нормально жити людина може тільки в гармонії з природою. А якщо зборене бубати в пісі, мислі, ніщо не нормально жити?

Микола ХРИБАКОВ. Фото Володимира САВГАН.

Коти доводилося летіти на вертолокті, на березі великого озера побачити косяку, оточену з трьох боків сірими рухливими істотами.

— Воже? — Ні! Це здичавілі собачи, — відповів пілот, і різко кицку машини вниз. Напалкани собачи кицкуєш урзичбоі. Тепер по забареленню шерсті було видно, що то справді не вожеки.



## ЗГОДИ

Прес-конференція  
Голови Верховної  
Ради України Догор  
платити нотатки на-

себе поза Сою  
у своїх діяч  
на нові прин  
я, що виника  
стати своєрід  
ном у поступ  
до повної неза  
цього Казах  
повинні пода  
якому голов  
має бутн не  
Договору, а  
виконання.

перш за все  
зв'язки, що  
сьогодні. Примі  
продукції, яка  
Україні до Ка  
завищує півтора  
риванців. Авто

залізничними  
сиди надходять  
ути, сцялки, бу  
томбайни, вер  
нальна техніка,  
товарний партнер  
поставках мел  
легної промисл  
к до нас над  
вугілля, шкі  
вовна, волок  
Годі говорити,  
цях усталених  
не на користь.

решоток економі  
решних республік  
загального стано  
ства в Союзі  
існо так. Поки

Союз існує, у ньому діють всі механізми державності. Інша справа, з якою ефективністю. Ось чому жваве обговорення викликає на прес-конференції недавня заява Голови Верховної Ради Росії Б. Єльцина щодо союзного уряду і Президента СРСР. Президент Н. Назарбаєв і Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук одностайно заявили про свою незгоду з позицією Б. Єльцина. Як «неподуману» охарактеризував його заяву Л. Кравчук, а Н. Назарбаєв зазначив, що такі дії призводять до політичної кризи в країні. «Зараз не час цим займатися», — заявив Н. Назарбаєв, — і тому я повністю відмежуюся від вимоги Б. Єльцина щодо відставки Президента М. Горбачова».

Відповідаючи на запитання представників засобів масової інформації, керівники двох республік торкнулися проблем захисту ринкових відносин, створення спільних підприємств України і Казахстану, становича, яке склалося в різних регіонах країни.

У роботі прес-конференції взяли участь заступник Голови Верховної Ради Казахстану С. Абділдіні та заступник Голови Верховної Ради УРСР В. Гриньов.

Леонід САМОЙЛЕНКО,  
спеціальний кореспондент  
«Голосу України».  
Алма-Ата.

## КИЇ: ДІАЛОГ ТРИВАЄ

них джерел

відбулася 18  
приділили ува  
спіального за  
ання при пере  
Підкреслюва  
матини мати  
характер, і  
у відношенні до  
ростання цін.  
відбулася зу  
Фонка з керів  
біланських га  
регіональних об  
фісних орга

нів. Голова Ради Міністрів УРСР проаналізував економічну ситуацію в республіці, виклав позицію уряду щодо профспілок, їхніх дій. Він відповів на численні запитання присутніх. Досягнуто домовленості про укладення між урядом і Радою Федерації незалежних профспілок республіки угоди з питань захисту соціально-економічних інтересів трудящих. Визначено строки підготовки і підписання цього важливого документу.

Кор. Укрінформ.

## АТИСЯ?

право зберігання і  
операльної зброї  
— одержують  
Міністрів, Прези  
Бачи, голови кра  
есних Рад і викон

комів, прокурорів і їх заступників. В документі є пункт про те, що у виняткових випадках право на зберігання і носіння вогнепальної зброї може бути надано і іншим особам.

Що це за інші особи? У відповідь на запитання системи МВС УРСР коментувати відмовились. Хоча сам факт існування згаданого наказу не заперечують.

Сергій ЛЯНГЕ,  
журналіст.

## ТРИЛ

жвав анонімну  
погрози про

по Львівській області допомагає міліції у розслідуванні.

Анонімну записку з погрозами одержав також завідувач відділом народної освіти міста В. Кушпир. Слідству належить з'ясувати, чи взаємопов'язані анонімки з нічним пострілом.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,  
власний кореспондент  
«Голосу України».  
Львівська область.

## Новини з усієї України

І ВЗИМКУ  
КЛЮЄ

СВІТЛОВИДСЬК Кіровоградської області. Крижаний панцир, який сжував у недавні 20-градусні морози поверхню Кременчуцького водосховища, дав змогу трудівникам рибколгоспу імені Петровського приступити до зимової роботи. На снігоходах «Бурани» зранку вони вирушають до невеликого острова Воронішка за 40 кілометрів від Світловидськ, в акваторії якого у продуктивних виставлено близько ста сіток. У піднятих з-під льоду кошелях — великі судаки, товстолобики, коропи, лящі. У торгівлю сьогодні відправлено перші центнери річкової риби.

Кор. Укрінформ.

ДО ЮВІЛЕЮ  
М. ГРУШЕВСЬКОГО

КИЇВ. Товариство української мови імені Т. Шевченка «Промісвіт» виступило з пропозицією відзначити 125-річчя від дня народження видатного українського історика, громадського та державного діяча, літературознавця Михайла Сергієвича Грушевського. На своєму першому засіданні ініціативна група вирішила звернутися до керівництва республіки з пропозицією створити урядовий ювілейний комітет.

Євген ВАРДА,  
член ініціативної групи.

ВИКУП ЗА  
«АФГАНЦЯ»

Незвичайне оголошення з'явилося на прохідній Херсонського виробничого об'єднання «Дніпро». В ньому повідомлялося, що профспілка і комсомольська організація цеху № 18 провадять збір коштів для звільнення з полону воїна-афганця Павла Стасевича.

— По республіканському радіо ми почули виступ одеситки Людмили Михайлівни Стасевич, — говорить комсорг цеху Аня Чернишова. — Жінка розповідала про гірку долю свого сина, який під час війни в Афганістані потрапив до рук моджахедів. Мати сподівається викупити його через посередництво Міжнародного Червоного Хреста. От ми й вирішили допомогти їй. Дівчата відразу ж почали здавати гроші: хто скільки міг. До речі, сімдесят карбованців виділив із своєї каси комітет комсомолу.

Будемо вірити, що херсонські дівчата допоможуть Павлові швидше повернутися на Батьківщину.

Г. КРИВЕЦЬ,  
кор. Укрінформ.



ЗДАВАЛОСЯ, зовсім недавно товариші по партії не без задрожів проводжали першого секретаря Київського обкому КПУ, народного депутата СРСР Григорія Ревенка до Москви — в президентську команду Михайла Сергієвича. Нелегко було тоді передбачити сьогодишню ситуацію і ці слова самого Григорія Івановича: «Я не буду безробітним. Думаю, мені щось буде запропоновано, а сьогодні працюю над проектом Союзного договору. Президент добиратиме команду, і я вважаю, що вона має бути не одного кольору... У вищих сферах, гадаю, ще знайдеться місце, наприклад, Яковлеву, Бакатину...».

Без колишньої помпи, напрощуд скромно зустрічали кілька днів тому свого обранця мешканці Білої Церкви і району. Принаймні ми не помітили навіть оголошень про зустріч з ним у яких він виступав. І де ми довелися побувати, були заповненими наполювну. Та й то здебільшого «номенклатурою» — керівниками господарств, партійними активістами, головами сільських рад... які, як і в минулі часи, певне, мали доставити «живе слово» обранця до рядових трудівників.

До речі, про непомпезність та скромність, аби білий не повертатися до цієї теми. Разом з Григорієм Івановичем на зустріч в адміністративний, де розмістився Білоцерківський міськвиконком і відповідний партійний орган комуністів, побувала й Валентина Шевченко, хоча не всі те помітили. Певне, зби-

вало з пантелику зайняте нею тихе місце в залі...

По-різному оцінили ці зустрічі з Григорієм Івановичем «представники трудових колективів», бо одним хотілося почути неіснуючі «ре-

денції, перспективи. А для інших — це була нагадка з трибуни, що він є демократом і готовий посперечатися з усіма, хто хоче довести протилежне.

## Депутат зустрівся з виборцями

Григорій РЕВЕНКО:

«НЕ БУДУ  
БЕЗРОБІТНИМ...»

центри» виходу з політичної та економічної кризи, другим — про плани свого колишнього партійного лідера (чи не є цей візит своєрідною розвідкою для повернення на Україну?), треті, найпрактичніші, прагнули довідатися, як справи з обіцяними трубами і газом (газифікація району — один з основних пунктів програми дій депутата).

Але в цілому треба визнати, що політизована Москва, президентське оточення, велика політика такі роблять свою справу.

Лише торкнувшись оцінки стану Компартії, назвавши його поки що «поганим», Григорій Ревенко побудував свої виступи розлогіше, з огляду на вседержавні тен-

Однак, як ви вже здогадалися, бажаних доводити «протилежне» не знайшлося. Та не треба думати, що посперечатися на зустрічах не було про що. Бо, наприклад, з одного боку, Григорій Іванович ратував за Союзний договір, суверенітет республік з наданням їм найширших прав, за ту основу демократії, за яку висловиться народ; з другого ж, казав, що не треба перевантажувати референдум «якимись республіканськими питаннями». А на прохання із залу пояснити, якого ж Союзу ми маємо домагатися — конфедеративного, федеративного, — одказав, що «ми не повинні загнати себе в понятійні категорії...».

## ТРИНАДЦЯТЬ РІШУЧИХ ВИ

## Що турбує

Протягом двох років перейти до безвідходних технологій, а де це неможливо — перепрофілювати чи згоряти виробництво.

Заборонити будівництво хімічних підприємств над гірничими виробництвами.

Підпорядкувати органи охорони здоров'я Верховній Раді України.

Підпорядкувати законодавчій владі природоохоронні й санітарні служби, вивісити їх з-під контролю виконавчої влади.

Посилити контроль за хімічним складом питної води та сільгосппродуктів.

Заборонити у промислових регіонах використання фільтрувальних станцій без сучасних засобів хімічного очищення води.

Заборонити будівництво полігонів та могильників токсичних відходів над районами підземних гірничих робіт.

Заборонити скидання неочищених промислових вод у будь-які водосховища.

Прирівняти «пр

приємств над гірнич

виробничих аварій,

карної відповідальн

Доручити урядові

комплекс заходів

існуючих і проект

Для вирішення

Донбасу створити

подільний орган.

Визнати Донбас

ди.

Документ підпи

В. КРИВЕНКО (оби

ля), О. ДУБОВИК

страйккомів), В. СЕ

армійськаугілля),

(ВО «Торезантраці

броділляугілля),

західугілля), Г. ЄН

цит), О. БАТУЛА

М. ТИЩЕНКО (Ж

Завершується до

ючи нашу увагу на

фічні проблеми

До

що Верховна Рада

у вигодою не проглед

ної катастрофи».

## БАЗАРНИЙ ДЕН

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:  
(в карбованцях)

	Київ	Полтава	Рівне
Яловичина (за кг)	15	8	8
Свинина (за кг)	18	8	8-10
Сало (за кг)	8	4	7
Сметана (за л)	12-14	5	5
Сир (за кг)	10	5	7
Мед (за кг)	30	20	20
Олія (за л)	6	4	5
Картопля (за кг)	2	1	1,5
Цибуля (за кг)	4	2,5	2
Отіріні солоні (за шт.)	1	—	1

(За повідомленнями власних кореспондентів «



АЛОСЯ, зосем ви товариш по і без заздрю. Мійський обомо- ародного депута- Григорія Ревенка, а президентів Миколи Певне. І немо було тоді екологічного си- слова самого мовного Певне. І ніким. Думаю, уде запропонува- козного договору, кобре командо, що вона має бу- то колорую, ще Місце, наприклад, засіку. → «Я не шної помі, на- ромно зустріли кому свого обра- а Білої Церкви і йний ми не по- то оголошені про а в яких він ні доносів. → «Уні заповнення. Та й то зобі- кементу» — «господарств, активістами, го- щий рад, ні, уї часі, певне, ні «явне слово» ридових трудо- про непомез- ності, абі бі- «тат» — до цієї «Уні» дов. → «Устріч в адмі- де розмістив- ний міськони- діній партійні- стів, побував і вичено, хоча не влі. Певне, зби-

Депутат зустрівся з виборцями

Григорій РЕВЕНКО:

# «НЕ БУДУ БЕЗРОБИТНИМ...»

декції, перспектив. А для... потрібне озразу нагадати з трибуни, що ми є демокра- том і готовий посперечатися з усіма, хто хоче довести протилежне.

Довідались білоцерківчани (ті, хто не знав) про при- хильність свого обранця до програм Чатаєвля. Ян- лиського, про те, що вихід із нинішньої економічної кри- зи ми вбачує у «розв'язанні руху товарнопротинної Цо- пруда, із залу знову тех- забавка утоніти, чому Гри- горій Яналович не поїдує че- зміньшлим товарнопротин- з янційшішим впровад- женням приватної власності. На те депутат «по секрету» зізнався, що питання готуєть- ся і буде внесення на обо- ворочення.

Втім, погодиться, безнев- ний референдум, визнання чий невизнання записом приватної власності — це хоті і близькі, але такі перспекти- ви. Народові докіпке сьогод- нішнє: чому піднявши ці- товці цін і задиляючи ко- лийшні роздірби? Чому полі- ці магазинів пороки, а на складах і банках зникають товари? Чому прем'єр республі- ки Фокін кивав на «центр», в «центр» не реа- гує...

Давати оцінку діяльності укрїнського уряду Г. Ревен- ко відмовився, поставивши на відсутність аргументів. А з приводу «княвня» нашого народу він висловився розпа- но так: «Я вважаю, що Фо- кін прав в політику. Хіба мебч чин часу сьогодні роз- полює центр? Працівни- в області, ми завжди могли «розкувати» будь-який силка...»

Що могли, то могли... За- перечені із залу знову не на- дішли.

Антоній БЕНЬ,  
Віктор КОСАРЧУК.

Чувль уваги

# ПАРАДОКС ХІЛЛА?

Незважаючи на дефіцит м'яса в Києві, Міністерство зазну УРСР так знайшло можливість відсукати потяв- ських чичах «Голосу Украї- ни» сивно: суботній номер га- зети за 9 нічного вонк отри- мав зазну і кіоска — 13-го. Зазнуку причини знову до- ставки газети у навчальні служби поштового зазну і, розповсюдження преси, об- удраління зазну і. НОСІВ- ЦЯ.

→ Наші вини тут немає. Цей комер надійшов до Пол- тави кітським поштою у ві- второк, 12 лютого. Його одар- зу кепарями на дільницю сор- тувачки, а звідти — по відді- лівкам зазну і кіоска «Со- юздруку».

Завпиши на своїсті пошпа- ськи зазнівці оди дже — не чина, це вже стало для нас нормою. Та чому газета допала 30-кілометровою від- ступів від Києва до Полта- ви (П) дні Дистантер-Мі- нистерства зазну УРСР і їм коледи з Полтави кіткого

нретьного лосінити на змогли, нечотівість обіцяли зробити «пу- трощку» — а переладі з- професійного жарту» → зустріти граничні затримки га- зети в усіх пунктах на шляху; дуриня — чичах. Коліні Хо- зна.

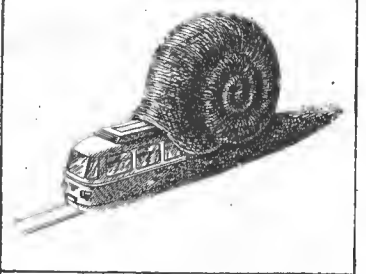
Шандокогий Хіллз женьсь- ся за червелою. Та поки вік добійки до того місця, де во- на була, вона знову пропонує деому відстаю. Хіллз знову пропонує. Цей кітський гра- щий софизм засморожує у роботі і зазнівці: поки мі- нистерство зазнуку, чому за- тримався вичездівки номер, у корупції надають нім силги від чичах...

Ні, товариш з міністерства, хоча зазнівці собі зазну на- стівіти сивно, а газету доста- вте читачам...

Григорій ГРНІВ,  
власний кореспондент  
«Голосу України».

Полтава.

Мал. ПАЛАНКОВА.



## Факт і коментар

### ДІТІ ШАНУЮТЬ ПАРАДИ

23 лютого воїни Запорізького гарнізону айдуть на вулиці міста. Там парадно відсвяткують чергові роко- амі утворення Радніської Армії. Концентиє те різниця політіндралік гарнізону В. КІЛШІННІ:

→ Щого дня з 11-ї годни- ною до 11:30 у всіх районах міста воїни гарнізону про- дуть урочистим маршем з піснями. Треба, щоб люди не забували у місті є ар- мія, щоб послухали солд- ські пісні, порадили за своїх солдатів. Гадаю, це бу- де урочистою військово-патрі- отичною вихованням для мо- лоді, радістю для дітей — вони люблять військовий па- рад.

Скільки алого айськ айдє на вулиці?

→ Небагато, близько 700 — 800 чоловік.

Які повноцінні міська не- задемія газета «Запорізька Січ», міськвиконком не запе- рече проти проведення ак- ції.

Олександр КРИВОШЕЙ,  
журналіст.  
Запоріжжя.

### РЕКОРДИ, РЕКОРДИ...

Перукець Філіппе Карбоньелі ставиться до асього в світі з гумо- ром. На конкурс «Марафон жартів» він без- лерерко розолодав аевектор та інші смішні історії протягом 72 го- дин.

\*\*\*

На Мовік Зеландії бу- дило колесо крутіння із зворотної лінки. Ре- кувати треба було до- ринати від мільярда. Пе- ринцип став диктор міської телестудії Майкл Деворні.

\*\*\*

Найбільше у світі ор- ганізм колого крутіння — «Луна-парк» іта- лійського міста Емілья. Диктор цього гіган- тського 60 метрів, його вісь піднято над землю на 62,7 метра.

Одночасно у навібах колого крутіння розмі- стилися 264 пасажирів.

# НАДЦЯТЬ РІШУЧИХ ВИМОГ

Підприємств союного під- республічці ще не виріше- «осіпків разом з підпри- еємствами передаються і Пе- теробор. У розподіленні арення груків представни- стравкию до кародити кованої Раді України. Там тронуть «перейді до рин- ку і дисбалансі ці- нув». → «Умова», — «аб- несної» Радіоне розпада- ють рівний будівельної по- бовилення уваної едос- трі, ми не маємо рівняє- та ішню продукцію, зеєк- а поглиблені шкоти до «отруйних ас» і асе, не торібли і це азіаліється самостійності, підсукон- ні — безробіття. Асе ко-

відракування у бюджет- ності, розміщення на іх-

## Що турбує

Протягом двох років перейти до без- відходних технологій, а де це немо- жливо — лерпротифолувати ці агор- ті виробництва.

Заборонити будівництво кімнних під- приємств на гірничих виробництвах.

Підпорядкувати органи охорони здо- ров'я Верховній Раді України.

Підпорядкувати автономній владі преродотехники і санітарії служби, а вісім 12-літ контроль виконавчої влад- ці.

Посилити контроль за хімічними скла- дом питної води та сілоспродукції.

Заборонити у промислових регіонах використання фільтрувальних станцій без сучасних засобів кімноточисної води.

Заборонити будівництво полігонів та мотильніх токсичних відходів над ра- йонами підземних гірських порід.

Заборонити скидання неочищених промислових вод у будь-які водосто- вища.

Підприємств «прокинули кімнних під- приємств на гірничих виробництвах до виробничих аверій, виникли притгати до карної відходів.

Дирекції урядової УРСР розробити комплекс заходів екологічної безпеки існуючих і промислових ТЕЦ.

Для вирішення комплексу проблем Донбасу утворити компаніятний постій- кодіючий орган.

Викласти Донбас зоною екологічної бі- ді.

Документ підписали Б. МОРОЗОВ, В. КРИВЕНКО (обидва — ВО «Артемівська міська»), О. ДУБОВИЧ (Радіонельна спілка армійської України), В. СЕМЕНІВ (ВО «Красно- стріанське»), М. СТАДІНИЧЕНКО (ВО «Горизонт»), С. КАЛІЖНИК (Добропільська міська), Е. ГАВАЛКО («Фір- західдугаїлля»), Г. ЄНІМ («Свердловська міська»), О. БАТУЛА («Луганська міська»), М. ТИЩЕНКО («Кіровоградська міська»).

Закершується документ так: «Закер- шують зазну уряду на екологічно катастро- фні проблеми Донбасу, сподіваючись, що Верховна Рада УРСР за економічною зегодню не прогнати загрозу глобаль- ної катастрофи».

# БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:

(а карбованцях)

	Київ	Полтава	Рівне	Кременчук	Кірово- слав
Яловичина (за кг)	15	8	8	6	7
Свинина (за кг)	18	8	8	7	7
Сало (за кг)	8	4	5	5	5
Смалина (за л)	12-14	4	5	5,5	5-6
Сир (за кг)	10	4	5	4	5
Мед (за кг)	30	20	20	15	15
Олія (за л)	8	4	5	4	1
Картопля (за кг)	8	4	1,5	1	1
Пшениця (за кг)	2	2,5	2	1	1
Огірки солоні (за шт.)	1	1	1	1	1

(За повідомленнями власних кореспондентів «Голосу України»)

ГОЛОС України

Напустили в Одесі  
«Імпортово  
гуману»  
і спекулянти за  
«договірними  
цінами».

# МАГНІТОФОННІ КАСЕТИ В ОВОЧЕВОМУ АСОРТИМЕНТІ

У один з недавніх суботніх днів стаю до черги за яблуками. Але тут якимсь молодиком, напущеним пошуку мене, заступає:

— Ви за касетами останній?  
— За якими касетами? — не розумію.  
— Магнітофонними, — уточнює.

Не морочте, молодий чоловіче, мені голову, — починаю сердитися. — За яблуками стою.  
— А ви протріть очі, — не дається той. — Це ж черга за касетами.

Аж тепер починаю, що дехто й справді відходить від прилавка не з гординою та садонною, а з... магнітофонними касетами в руках. Що за чудеса? Ніколи не бачив серед асортименту, що його пропонують овочеві магазини такого товару. Хто на який грядці його вирощує? Запитую про це продавщицю.

— Март не зовсім доречний, — відравала вона, — Завів касети наш той, по імпорту — от і продаємо.

— А звідня така ціна — аважні вища за державну? — кивав на прилавок продавщиці до столового бурлика етикетку, на якій написано: «Касети магнітофонні Імпорти, 1 штука — 9 карбованців».

— Ціна договірна, — не без розрадування відкашує продавщиця. — А чому саме така — я звідня знаю.

На цьому розмову припиняю, бо здаду вже напиряють базикати, мовляв, прифлювчи шось культурні? Та бажання дізнатися, звідня з'явилися в овочевому асортименті касети, як поплив.

Вже в корупції сідав до телефону, дзвоню в одну організацію, другу. І тут з'ясовується, що цим цікалося не лише я, користувач газети, «Слідом». Імпортерні касети вже йдуть одесью чималими. Саме з їхньою допомогою і вдалося знадобити відпосилки на жыну велми цікавих запитів.

— У ході проведених нами перевірок, — розповідає заступник начальника Управління Номітету держбезпеки УРСР по Одеській області В. Нондратов, — з'ясувалося, що деякі організації дощє своєрідно розумують дощє від на звичайно-економічну діяльність. У той час, як із

багатьох країн прагнуть надати нашим людям допомогу продовольством та іншим урядові необхідним, дехто налагода неправомірне вивезення за кордон дефіцитних товарів, у тому числі й продуктів харчування. В об'їз, напевно, на ще більший дефіцит в інтересах нашого загального блага. Та це, якщо мовити глибше, не зовсім так.

Ось який бізнес налагодив, наприклад, оптово-роздільне об'єднання «Одесалодо-овочтор» на чолі з його директором В. Степаненком. Торік воно вивезло за кордон 4,5 тисячі тонн томат-пасту. Невже в об'єднанні Ті перевиробити, а магазини заготовляють ним продукцію? Де там! Свій план переробки цих об'єднання виконали менш ніж на три чверті.

За державними розцінками томат-пасту в Одесі дають ніхто не бачив — усього двісті лише догориш за півлітру банку платять люди не 45 копійок, як зазначено на етикетках, а 1,5 карбованців. І при тому «Одесалодо-овочтор» скрупулозно вивозить томат-пасту у величезних кількостях та й відправляє її за кордон. До речі, то не єдиний продовольчий товар, який там було реалізовано.

А що ж одержали взаєм? Ті ж касети. А ще — видео-магнітофони, різні парфюмерні вироби. Найдефіцитніший товар розподілили, звичайно ж, між працівниками торгівлі, щоб являтися туману, дану у вільний продаж за договірними цінами. Заплатили б, хто це з ким домовляється? Одна слово, своє сорочка ближче до тіла. Забавляється, отоварюється, хто як може. Незавждиш на заміни, на елементарну порадишсть, плюючий ла інтерес всіх, хто стоїть по той бік прилавка.

Нерівниці «Одесалодо-овочтору», підігнали йому організації сподівалися і далі розширювати такі вигоди для самих себе експортно-імпортерні операції, та завадили чистіти. Це вони не дали змоги відправити за кордон уже підготовлені вантажі — закуплені в різних областях республіки горілки та часник на суму 1 мільйон карбованців. Тобто поставили заслін перед звичайною економічною спкуляцією перекрутників, які ха-

ти хотіли на те, що ціни на горілки на одеському «Прикозі» з 4 карбованців підскакнули до 8—10. Дефіцит!

Є немало й інших, не менш обурливих фактів. Удень з вогнем не зжати в магазинах Причорномор'я електромітери. Вечорами люди вже при світлах скдають, а імаміальське місце управління торгівлі вивозить за кордон понад 1,6 мільйона штук. А разом з лампами — й 200 кольорових телевізорів, 150 холодильників «Віктор». Чого ми не відомо, що люди в нас розкрадає за ними в чергах стоїть? Вивезено немало й інших дефіцитних товарів: електрокаміни й реактатори, газові балони і цвяхи, телевізійні касети і посуд «Біафем», викликає хоч як це дивно, десятки тонн маргарину, фруктового соку... Що ж це ви робите, недобрі люди? Коли припините крадіжки в нерівниці торгівлі, то у відповідь получите.

— Масю на те нове правління з укладаннями контрамита на прикордонну торгівлю. На основі взаємної вигоди...

Вгадайте, вчорашній такий є. Але для кого? З Болгарії й Румунії до Ізмаїля завезли, в об'їз на весь отой дефіцит, про який ішлося вище, невеличкі партії одягу та 80 комплектів меблів. Чи ж не зрозуміло, що в районі покупи цього не те що щось не продавати, а й у вічі не бачили?

А кудж ж диняться імаміальський міськ-комітет? Та туди ж, за кордон. Бо в об'їз ніхт сумніви угоди здійснюється не без його відомо.

Скільки разів виявлені факти, які заповнили в Управлінні Номітету держбезпеки, поведомлено райнакми та правохоронній організації, будемо сподіватися, ділки дістануть так заслужене. І все ж неспокійні іше Шодий, які созиною і реалізувати цього парламенту до місцевой Радя ведемо мову про необхідність посилення боротьби з шабасною економікою, нахоч на увазі якихось аж надто заклопотаних мафіозі, а з відомо багатьох службачих осіб здійснюють чинні-кисні афери в інтересах таких же самих кланів, тилині етикетки, на яких іде «студійний комітет». Дехто каже: цілком нормальне підприємство, бізнес. Навіщо, можливо, за справками ринкових відносин подібні операції й вважаються звичини. Але ж заплатити про те сьогодні отого робітника, люмо «попашаство» при розширенні витраті картку на придбання ховодина, та вже кілька місяців ми не можемо його купити, оту домогосподарку, яка, щоб зарплати борці, повинна втричі переплатити за ту ж томат-пасту. Це бізнес для тих, кому вигало стати біля розподілу й реалізації товарів за рахунок усіх інших.

То, може шось-так неграду у нашому законодавстві, хоча морин приймаємо все нові й нові закони та устави? У відповідальності й принципності місцевий Рад, до яких, завадалось б уважити наших калювореніх депутатів? Нарешті в кадровій політиці тих же Рад, оскільки вносять і затверджують рішення торгівлі, доводиться собі отакі «вільні вправи»? Кажемо: треба захистити споживача. Від кого? Нерідко це ж заплатили, на жаль, сприймається як риторичне. Але ж остакі рейди працівників держбезпеки, міліції, робітників, чого контролю засадиують: захистити від цілком конкретних осіб, які прагнуть нагріти руки на наших з вами бідах.

Георгій ВОРОТНИК, алаский кореспондент «Голосу України».

Одеська область.

ДОСЯГНЕННЯ НАКЛІП  
ПОШАНИ

ЩОДИЯ ВІД  
СОЮЗНОГО  
І РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО  
ПАРЛАМЕНТІВ  
ДО МІСЦЕВОЇ  
РАДИ ВКЛЮЧНО  
ВЕДЕМО МОВУ  
ПРО  
НЕОБХІДНІСТЬ  
БОРІТЬСЯ  
З ТІНЬОВОЮ  
ЕКОНОМІКОЮ,  
ПРО  
ПРОДОВОЛЬЧУ  
ДОПОМОГУ  
ВІД ЗАХОДУ,  
А З ВІДОМА  
БАГАТІХ  
СЛУЖБОВИХ  
ОСІБ ОДЕСЬКОЇ  
ВИВОЗЯТЬ ЗА  
КОРДОН  
ЧИСЛЕННІ  
ПРОДОВОЛЬЧІ  
ТОВАРИ  
І ПРЕДМЕТИ  
ПЕРШОЇ  
НЕОБХІДНОСТІ.

Хоча у вітчизняних овочевих магазинах торгують імпортованими магнітофонними касетами й іншими красунями, якісність наших уадарчик з Дощек позачай, але ж досконалі науки і техніки у нас свої, не Імпорти, не Італіяє. КІІ

Фото  
Богдана ПРИНІМАКА,  
Андрія КОТЛЯРЧУКА.



Фото автора.

## Позивні футбольної весни

## СКА ПОТРЕБУЄ ДОПОМОГИ

Минулого року футболіст київського СКА після кількарічної перерви знову аґлюнався в турнірі команд першої ліги. Другий дім і востані од надійде зміна. Що саме по собі — не такий уже й потужний результат.

Утім, навіряд чи він задовольняє прихильників клубу. А вже 1990 і 1993 років армія вигравала чемпіонати України і навіть кілька сезонів виступали в першій лізі.

— Чи до скати СКА повернути собі з часом утрачені востані? — саме з цього запитання розпочалася наша розмова з наставником київського СКА Сергієм Качаровим.

— Я очолюю команду перед початком сезону-88, коли армія вилетіла з другої ліги до турніру колективів фізкультур. Насамперед довелося ретельно пізнати на психологічний клімат у клубі, переглянути систему тренувань, підняти вишукані до гри. Завдяки цьому вдалося реалізувати. Армія виграє турнір у своїй групі й вийшла до фіналу змагань. Але там спортсмени поклали лише четверте місце. І лише наступного сезону нам вдалося здійснити чрі, вибороти путівку до другої ліги.

Те, що виступи в ранзі майстрів почали в значно оновленому складі, вивче для армійської команди цілком застере. Отже, прямо в процесі чемпіонату довелось наравати лави, створювати новий ігровий ансамбль. Утім, змагатися на рівних із досвідченими і добре вкомплектованими командами-суперниками, оточення зброєю, скоріш, було, поперше, акрай важко. Але завдання закрилися в лізі, показати серйозний футбол на такі вдалося.

— Як СКА готується до нового сезону? Чи має для цього необхідні умови?

— Підготовку до чемпіонату та розгратування Кубка України розпочали ще наприкінці грудня. Футболісти проли медичне обстеження. Тренувалися в залі та на повітрі. Протягом 8 тижнів чотирьох разів поїхали на гаровку полі Київського стадіону СКА. Маля змогу тамати узяти участь у турнірі, який проходить в Алушті з

2 по 9 лютого. Окрім нас, там грали ще й «Кривбас», СКА (Одеса), «Шахтар» (Нааглард), «Судобулаїні», «Десна», «Полісся», «Тігіна» (Бендер) і дублюючий склад запорізького «Металурга».

І все ж наша команда, маючи мізерні джерела фінансування, змушена заощаджувати ношта й віддавати перевагу підготовці адома. Зокрема, ми зіграли контрольні матчі в Миронівці з місцевим «Нивом» — 6:3 та «Промехем» (Віла Церква) — 4:1, виступили в Іваної в турнірі з міні футболу.

— Як зміни відбулися у складі?

— Доводиться практично створювати нову команду, бо велика група футболістів, відслужили, відійшли в запас. До інших клубів пішли Колесніков, Вачила, Палико, Цора, Яковський, Лич, Омельчук, Воронішніков, Янчик, а всією до них приєдналися ще й Козуб, Попов та Мошечник.

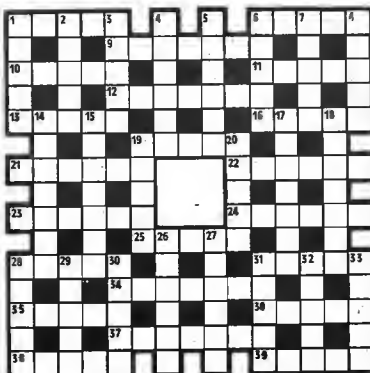
Є й новонапри. Тренуються з ними захисники Козаченко з Сімферополь, півзахисники Кармелюк з домечного «Шахтаря» та Мар'янов з «Ірпін» (Староборський край), нападочі Мізенко з ніроградського «Вірю», Корольов із Сахаліна та Шеметов з сімферопольського «Таврі». Розраховуємо це на кілька років.

Проте, окрім кадрівих, у нас багато ще й інших проблем. Як кажуць, ми голі й босі. Коштує немає, навіть нормальна спортивна форма відсутня. Протягом десяти років команда гадить по республіці в автобусі, який уже давно потребує капітального ремонту. Варто сказати й про те, що і тили наші кучі. І це не дивно, бо ще 1989 року було розпущено армійську ДЮСШ.

— Все це, звичайно, серйозні проблеми. Той які ж вийшли на сезон?

— Досвідчених гравців, я вже говорив, не маємо. За нас виступають виключно 18-19-річні військовослужбовці. Але і за таких умов ставимо на меті обов'язково бути в десятці...

Розмову їм Анатолій ЧЕВОВАРЬОВ.



## КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Теоретично допустима асиметрична частина. 9. Хомейний клуб. 9. Місто в Чехо-Словаччині. 10. Шаблон. 11. Український письменник, культурно-освітній діяч, вчитель. 16. Котирка. 12. Рідка миска звареного риса. 13. Давно ровини аар-бонх. 16. Мандр сардинської прирочні ліси. 18. Ветеранізм. 19. Друга половина. 1. Інтер'єр, на ній було відрізняло гетьманство на Лівобережній Україні. 21. Найм устаткування, звали. 22. Комісія Футболіст київського «Динамо». 23. Слов'янське. 24. Комп'ютерне слово. 25. Нічч. 28. Народні збора в Стародавній Греції. 31. Шримський художник. 34. Миса узагальнені останнього новітнього отакава Запорізької Січі й Невинишавського. 35. Сторова приминотного тринтунка. 36. Віла мінеральна речовина. 37. Латинське називання моря. 38. Гірський перевал у Болгарії. 39. Котична м'ясо.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Ваза для майнтового горілка. 2. Плімнати, й в рішачку жонки на Німеччині. 3. Діпнірі. 2. Висушувач м'якуш плоди номосові папайи. 4. Яри-тона Дипра. 6.—Гірська лиси. 7. Частина руїн. 8. Канат. 14. Один з головних богів у сиринських легенд. 15. Хвирико істо-

та у грацьких міфах. 17. Стародавній аїмпл. 18. Дремагетич тайр Іасі України, еупінівоні лши наравом. 19. Карпальний аїлос. 20. Орієнтальна тавра. 26. Поземна міра в 18-17 ст. 27. Український автомобіль. 28. Орієнтир виміру друкованої продукції. 29. Син тавра Бульба. 30. Річка. 31. Нінь скарп'ю мавті. 32. Автор нариса «Запоріжці пишуть листа турецькому султанові». 33. Мати страждальців.

## ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, надрукованого в п'ятого.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Космос. 9. Нічч. 9. Опона. 9. Стан. 10. «Дрон». 11. Галегла. 16. Сова. 16. Анора. 20. Рама. 22. Лука. 23. Тура. 24. Коса. 25. Марш. 26. Гарт. 28. Соло. 29. Імава. 28. «Дінама». 31. Таза. 34. Громота. 38. Норд. 40. Моса. 41. Мороз. 42. «Тронна». 43. Аїлнт.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. «Космос». 2. Стан. 3. Сова. 4. Коса. 5. Нім. 6. Норд. 7. Тронна. 12. Лука. 13. «Гарт». 14. Галегла. 15. Громота. 17. Опона. 18. Анора. 19. Дінама. 21. Мороз. 27. Тура. 28. Соло. 29. Норчез. 32. Аїлнт. 33. Гарт. 35. Рама. 36. Марш. 37. Таза. 38. Моса.



Спільне радянсько-австрійське підприємство «Інтермікро» пропонує на українському ринку

## ЛОКАЛЬНІ ОБЧИСЛЮВАЛЬНІ СІТІ ARСNET I ETHERNET

Локальні обчислювальні сіті Arcnet i Ethernet об'єднують до 300 персональних комп'ютерів на відстані від 2,5 до 6 км і забезпечують відносини більш віддалених терміналах при високій швидкості передачі даних.

Локальні обчислювальні сіті Arcnet i Ethernet збільшують від багатьох проблем управління. За їх допомогою за декілька секунд можна одержати будь-яку довідку, просити аналіз справ у будь-якому ресурсі.

Локальні обчислювальні сіті Arcnet i Ethernet гарантують надійне зберігання, достовірну передачу інформації і захист при обробці збоїв.

Локальні обчислювальні сіті Arcnet i Ethernet зменшують кошти при експлуатації цінного периферійного обладнання.

Локальні обчислювальні сіті Arcnet i Ethernet дозволяють легко розподіляти ресурси, організувати ефективну пошту серед абонентів сіті і запустити рішення задач на інших станціях.

«Інтермікро» готове зустрітись із зацікавленими клієнтами за адресою:

Науково-обчислювальний центр розробок СІП «ІНТЕРМІКРО» 129201, м. Київ, вул. Будищенська, 5. Телефон: 294-43-63, Телеграф: (044) 290-17-11

## ПОГОДА

21, 22 лютого погода на Україні істотно не зміниться. Очікується погода без опадів. Уночі та вранці місцями туман, на дорогах ожеледиця. Вітор змінних напрямків, 2-7 м/с з поривами. Температура від мінусу до 3 градусів тепла. Вночі 6-11 градусів морозу.

По Києву та області сьогодні яднє без опадів. Уночі та вранці місцями туман, на дорогах ожеледиця. Вітор змінних напрямків, 2-7 м/с з поривами. Температура близько 0.



## НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЄ

Заступник головного редактора — Олександр Білик.

Члени редакції — Володимир Овсінніков, Володимир Рубчик.

Автори матеріалів: Анатолій Мірошніков, Леонід Підлужний.

Випускники — Лексія Косовська, Олександр Білик, Володимир Кисельов.

Коректори: Лесь Овсінніков, Валентина Лушак, Євгенія Орловська, Оксана Чолопська, Галина Кабан.

Верстальники: Тетяна Басюк, Алла Бугайкова, Марія Слюдов, Ольга Янін, Анатолій Артемюк, Сергій Сивченко.

Ліногетисти — Тетяна Мушкетер, Наталія Позік.

Орден Лійка комбінат Друку Ліданьштта

«Радянська Україна», 125047, Київ-47, просянтин Парамові, 58.

Індикс 60935.

Інраб 166.150.

Переплатити ціна на рік 19 руб. 80 коп.

Зам. 03193061.

## ДИНАМІЗМ В СЛОВАХ...

Футболіст київського «Динамо» пропонує товаришам матч з клубом «Бурю» у місті Врані (Східно-Словаччина). Пірний тайм завершився нічиєю — 0:0. А у другому періоді київська команда була більш помітною. Вони провели два м'ячі, на їх господарів відповіли одним — 1:2.

## ...А РАЦ — В УГОРИЦІ

Як повідомлено євентуо мт, лаванський київського «Динамо» Василь Рац неабаром однієї футболку популяр-

## З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ного будається клубу «Орентиршорш». Угорський команда ночева притягні з софінанс повномовним, на мов докладається гадати: хто замінить Василья у середній лаві «Динамо»? До речі, контракт з «Орентиршоршом» Рац підписав найбільшій диним. Будемо сподіватися, що він приживається в угорському клубі.

## ПРОТАСОВ Б'Є АЛУЧКО

Команда О. Боніке — «Олімпік» вдало зіграла матч з клубом «Імвалеско». Преможний гол забив Протасов.